

Gemeente
Amsterdam

AI 2020-0290

Nota van Inlichtingen

Kweek Lisdodde Burkmeer

1 Mededelingen aanbestedende dienst

De Tekening T2000160 V6495 HA 10827-0 uit bijlage 7 vervalt en wordt vervangen door tekeningen: T2100149 V6496 HA 11314-0 (zie bijlage bij deze nota van inlichtingen)

Er is een vernieuwde pachtovereenkomst als bijlage 6 toegevoegd met daarin een aanpassing van de verwijzing naar de verhuurtekening. De gepubliceerde pachtovereenkomst wordt vervangen door 20210407 geliberaliseerde pachtovereenkomst voor 6 jaar of korter (zie bijlage bij deze nota van inlichtingen).

De aanbestedende dienst constateert in de afgelopen periode diverse omissies bij de in te dienen aanbestedingsdocumenten. De aanbestedende dienst vraagt de inschrijvers daarom aandacht voor het gestelde in "leidraad", hoofdstuk 6 in te dienen documenten, inclusief de instructieteksten welke zijn opgenomen in de bijlagen van de in te dienen aanbestedingsdocumenten. Hierbij kan men denken aan het gestelde in de UEA, Deel II C Draagkracht betrekking hebben op financiële en economische draagkracht, maar ook op bijvoorbeeld technische bekwaamheid, beroepsbevoegdheid of het bezit van certificaten. Indien de inschrijver een beroep op derden wil/moet doen en "Ja" invult dient er van elk van de betrokken entiteiten een afzonderlijk UEA-formulier bij inschrijving te worden ingediend.

Let op dat u op het moment van inschrijven over een geldige "Verklaring betalingsgedrag nakoming fiscale verplichtingen" van de Belastingdienst en een "Gedragsverklaring Aanbesteden" van het Ministerie van Justitie en Veiligheid moet beschikken. Deze worden opgevraagd bij de winnende inschrijver.

2 Contractuele wijzigingen

- De Tekening T2000160 V6495 HA 10827-0 uit bijlage 7 vervalt en wordt vervangen door tekeningen: T2100149 V6496 HA 11314-0 (zie bijlage bij deze nota van inlichtingen)
- Er is een vernieuwde pachtovereenkomst als bijlage 6 toegevoegd met daarin een aanpassing van de verwijzing naar de verhuurtekening. De gepubliceerde pachtovereenkomst wordt vervangen door 20210407 geliberaliseerde pachtovereenkomst voor 6 jaar of korter (zie bijlage bij deze nota van inlichtingen).
- Het toepassen van een G rekening komt te vervallen
- Het inschrijfbedrag is 460.000,- exclusief BTW.

Vragen en antwoorden

Er zijn 52 vragen gesteld:

<i>nr.</i>	<i>Vraag</i>	<i>Antwoord</i>
1	Is er een omgevingsvergunning voor dempen en graven in voorbereiding? Of bij de vergunningverleners getoetst op haalbaarheid.	nee, er is geen inrichting voorzien.
2	Aan wie is het om vaststellen of de concessiehouder zich schuldig maakt aan discriminatie?	Aan de Opdrachtgever, in eerste instantie door projectleider/contractmanager.
3	gezien de aard van de werkzaamheden, en in te zetten, zeer specifieke zelfstandig specialisten lijkt ons het toepassen een G rekening incl. de bijkomende administratieve lasten disproportioneel.	inderdaad, het toepassen van een G rekening komt te vervallen
4	waar in deze volgorde/lijst staat de concessie overeenkomst?	Die is nummer 1, staat bovenaan. Hier is de volgorde in aangeven van de overige documenten
5	overeenkomst artikel 2: duur overeenkomst, eenzijdig verlengbaar, tweezijdig opzegbaar?	Ja akkoord
6	kunt u deze afkorting specificeren?	MRA staat voor Metropoolregio Amsterdam
7	waarom is er in de noord oosthoek een gedeelte van het perceel niet ingetekend?	Dit is per abuis fout gegaan. Aan deze kant van de Burkmeer doet de hele droogmakerijk mee en is de bemalingsgrens de projectgrens
8	Mag in de buitenrand bokashi worden toegepast?	Als dat wettelijk kan mag dat, max 100 kg N/ha
9	Mag in de Droge delen / buitenrand compost worden toegepast?	Als dat wettelijk kan mag dat, max 100 kg N/ha
10	Aanbestedingsleidraad 5.6 Beoordelingscriterium D. Mag externe grond worden aangevoerd?	Nee, grondophogen is vergunning plichtig in het bestemmingsplan. Het is niet nodig grond aan te voeren voor de lisdoddeteeit dus waarschijnlijk wordt er geen vergunning gegeven. Uitzondering is mogelijk een kavel pad, dat is goed motiveerbaar.
11	Mag een wandelpad worden opgenomen?	Ja
12	9. Is het toegestaan een waterinlaat te realiseren als regenwater onvoldoende blijkt?	ja, er is een waterinlaat, die kan en mag gebruikt worden.

13	8. Is toepassing van elzenbroekbos en -singels mogelijk?	Nee, alleen maaibare gewassen
14	De teelt is bedoeld voor 5-10 jaar, wat gebeurt er na het einde van deze tweede concessie?	Dat is onduidelijk, Indien de Lisdodde een succes is, ligt het voor de hand om lisdodde te blijven telen. Maar als vanuit een gebiedsvisie andere functies nodig blijken, kan de polder ook hiervoor gebruikt worden.
15	6. Wat betreft gebruik van bemesting en gebruik machines geeft het PvE tegenstrijdige eisen. Welke eis geldt?	Er mag 100 gk N worden toegevoegd in de niet geïnundeerde delen. Veldwerkzaamheden mogen na 1 juni. De lisdoddeoogst moet faunavriendelijk worden uitgevoerd, dus met niet zuigende apparaten.
16	Is vernatting op 1 juli 2021 tot beoogd peil een harde eis? Mag dit worden afgestemd op de inrichtingswerkzaamheden?	Dit is geen harde eis.
17	Mag er een tijdelijk kantoor/informatiepunt worden geplaatst. Is hiervoor een bouwvergunning in voorbereiding?	Een tijdelijke schuur is bestemmingsplanmatig toegestaan. Dit is niet een kantoor of informatiepunt. Er is geen bouwvergunning in voorbereiding. Eventueel benodigde vergunningen dient de ondernemer zelf aan te vragen.
18	U geeft aan dat een mogelijke 400m2 grote schuur kan worden gebouwd. Kunt u dit nader preciseren? Is hiervoor een bouwvergunning in voorbereiding?	Nee, dit kunnen wij niet. Er zou iets dergelijks in het bestemmingsplan staan maar is geen bouwvergunning in voorbereiding. Als privaatrechtelijk eigenaar van het terrein zouden we uit die hoedanigheid wel een privaatrechtelijke toestemming voor een tijdelijke schuur willen overwegen. Zonder dat daarvoor bij eindigen van het contract een vergoeding tegenover staat.
19	Met welk waterpeil en inrichting moet de polder na 5/10 jaar worden opgeleverd?	Ga uit van het peil zoals dat tijdens de pilot wordt gehanteerd.
20	Kan er in de uitvoering i.v.m. de werkbaarheid gebruik gemaakt worden van een gedragscode natuurbeschermingswet? dient er in de uitvoering onder certificering natuurbeschermingswet gewerkt te worden?	Amsterdam werkt met de landelijk recent vastgestelde gemeentelijke gedragscode Flora en fauna. Daarnaast dient er te worden voldoen aan wet en regelgeving, zoals bijvoorbeeld de Wetnatuurbescherming

21	Is het toegestaan kavelpaden / nieuwe uitrit aan te leggen? Dienen deze einde contract te worden verwijderd?	Onder het overleggen van tekeningen, geheel ter beoordeling eigenaar, kunnen we daarvoor privaatrechtelijk toestemming als eigenaar geven. Eventuele benodigde vergunningen dient de ondernemer zelf aan te vragen. Daarna kan het pad kan blijven liggen.
22	Het gepachte moet volledig ontruimd , schoon en in goede staat van onderhoud..... Dient na beëindiging overeenkomst het gepachte in oorspronkelijk staat te worden opgeleverd?	Echt oorspronkelijke staat kan niet. Ontruimd en in nette, ordentelijke staat moet het wel zijn. We zullen tegen het einde van de termijn gezamenlijk inspecteren voorafgaand aan de eindoplevering om de details te bespreken.
23	Wat zijn de kosten van grond, ruilverkavelingsrente, waterschaps- en of andere zakelijke overheidslasten van de Burkmeerpolder?	Eigenaarslasten zijn voor rekening van de gemeente. Naast de pacht prijs berekenen wij 50% van de waterschapslasten door aan de ondernemer.
24	PVE , het gebied ligt in een weidevogelgebied. De voorgenomen peilaanpassing past bij deze doelstelling Weidevogels gedijen niet in een Lisdodde veld maar houden van open grasland. In bijlage 8 verslag bewoners bijeenkomst punt 4 spreekt men over roerdomp, baardmannetje ... Wat is de doelstelling van de opdrachtgever betreffende (weide) vogels?	Als het Lisdoddeveld volgroeit is, is er zeker sprake van een conflicterend natuurdoeltype. In de eerste jaren is een deel van de ondiepe plas nog niet begroeid en zijn de biotopen sterk aanvullend. In het plan kan deze gunstige situatie worden gerekt. Als het lukt om het Lisdoddeveld in de hele ondiepe plas te ontwikkelen verdwijnt de weidevogel doelstelling.
25	• PVE randvoorwaarde, 4c op de droge delen mogen er geen machines of dieren in het gebied komen tussen 1 maart en 1 juli. • PVE randvoorwaarde 4F De rustperiode duurt tot en met 1 juni, tot die tijd vinden er geen maaiwerkzaamheden plaats. • Tevens staat er in bijlage 6 6.2 pachtcontract dat het vrijhouden van onkruid en schadelijke gewassen een vereiste is • Als er tot 1 juli niet begraasd of gemaaid mag worden hoe om te gaan met ongewenste vegetatie (zuring en akkerdistel, vooral doelend op de burens veehouders). Welke datum nu aan te houden?	De juiste datum voor het verbod op veldwerkzaamheden is 1 juni

26	PVE blad 2, Het borgen van lange termijn doelstellingen zoals veiligstellen van sanering. In hoeverre is de concessiehouder verantwoordelijk voor eventuele lekkage uit Volgermeer?	Op geen enkele wijze, de verantwoordelijkheid voor de sanering rust geheel bij de gemeente Amsterdam tenzij er werkzaamheden worden uitgevoerd die de sanering bedreigen. Dit is op geen enkele wijze voorzien.
27	Aanbestedingsleidraad 2: opdracht beschrijving, m.u.v. een vergoeding voor jaarlijks maaien en schonenwatergangen. Zit dit bedrag de eerst 5 jaar in de vergoeding onrendabele top of mag hier een extra vergoeding voor gerekend worden.?	Dit bedrag zit in de vergoeding voor de onrendabele top.
28	in de stukken omschrijft u * Aanbesteding leidraad, 5.1 vast inschrijfbetrag 460.000 exclusief btw, * Aanbesteding leidraad, 5.2 vast inschrijfbetrag 460.000 inclusief btw, * Bijlage 1 inschrijfbiljet, uit te voeren voor een bedrag, omzetbelasting daarin niet inbegrepen, van: 460.000 inclusief omzetbelasting. * Concessie overeenkomst 600.000 exclusief btw Wat is nu de hoogte van het vaste inschrijfbetrag en is deze inclusief of exclusief btw	Het inschrijfbetrag is 460.000,- exclusief BTW.
29	Wij begrijpen uit de Begroting Gebiedsaanpak Amsterdam Wetlands dat er 100k voor grondhuur is aangevraagd, 180k aan proceskosten en 500k voor de inrichting en exploitatie van lisdoddeteelt= 780k.	Vanuit de OG is 460.000,- beschikbaar. Wanneer de concessiehouder naast de 460.000,- extra fondsen genereert is zij daar vrij in.
30	Vraag: Waarom wordt alsnog 20k pacht/jr gevraagd terwijl dit vanuit PBL platteland gelden al is gedekt? Waarom is de 500k voor de inrichting en exploitatie van lisdoddeteelt teruggebracht tot 460.000k?	De 20.000 pacht/jr wordt gevraagd omdat er anders sprake is van staatssteun. Vanuit de OG is 460.000,- beschikbaar voor deze concessie. Dit blijkt uit interne raming.
31	Klopt het dat de inschrijver minimaal 5ha lisdodde moet garanderen in de looptijd van het project en maximaal 30ha, maar het beheer van de totale polder moet bekostigen, zijnde 51 ha? Welke natuurdoeltype moet hierbij worden nagestreefd?	Er wordt naar gestreefd om 30 ha. lisdoddeveld te creëren. De 5 ha. na 5 jaar is een minimumeis als het kweken erg moeilijk blijkt te zijn. Als de lisdodde niet het hele terrein bedekt is het natuurdoel ondiepe en 's zomers droogvallende plas. Het natuurdoel buiten de geïnundeerde zone is kruidenrijk grasland.

32	Wat gebeurt er als de 5ha niet wordt gehaald door onvoorziene omstandigheden? Zijn hier sancties aan verbonden?	Ja, sancties in lijn met de Overeenkomst/ Algemene inkoopvoorwaarden gemeente Amsterdam.
33	Amsterdam stelt zich op als ' <i>launching customer</i> '. In de Aanbestedingsleidraad wordt niet duidelijk hoe dit wordt ingevuld. Kan concreet worden aangegeven wat er gaat worden afgenomen en voor welke prijs?	Het zijn van launching customer is een voornemen. Op dit moment is er geen vraag vanuit de stad. U kunt niet uitgaan van afzetgarantie.
34	De Burkmeer kent een zeer fijnmazig slotenpatroon. Als het peil wordt opgezet is dit patroon nagenoeg onzichtbaar en dus lastig te detecteren voor maaivoertuigen. In hoeverre mag het peil fluctueren om goed te kunnen oogsten?	Voor dit probleem zijn diverse oplossingen. Zo zullen er waarschijnlijk palen worden gezet als hulpmiddel bij het tegengaan van ganzenvraat. Deze palen kunnen ook dienst doen als markering van sloten. Als droogzetten in oogsttijd de beste techniek blijkt, dan moet dit in het naseizoen of zeer vroeg in de winter omdat we ook regenwater willen sparen. Het precieze waterbeheer is een puzzel. Dit element maakt er onderdeel van uit. Het wordt opgelost in overleg en met advies van externe deskundigen.
35	Heeft de uitvoerende partij controle over het waterpeil, zo ja, hoe?	In overleg met de opdrachtgever. Via het waterpeil worden meerdere doelen bediend. Het waterbeheer is gericht op tegengaan van broeikasgasemissie en zuinig watergebruik. Het aanslaan van het gewas is een hoofdzaak. Daarnaast wordt gestreefd naar hoge biodiversiteit. Maximalisering van de productie is geen prioriteit. De inlaat wordt in overleg met het waterschap bediend, er wordt pas ingelaten na forse peildaling en afgestemd op minimalisering van broeikasgasemissie. Het gemaal pompt in beginsel alleen bij een overschrijding van het maximale peil. In overleg kan hiervan beargumenteerd worden afgeweken.
36	Is er een toegang naar de Burkmeer voor werkzaamheden? Zo ja, waar?	Er zijn diverse toegangsplekken vanaf de weg. De interne ontsluiting, om alle percelen bereikbaar te maken zal mogelijk aandacht behoeven.
37	Er moet met overheidsgeld lisdoddeteelt worden opgezet. De inschrijver moet gemaakte kosten compenseren met verkoop	Nee, aangezien het een Europese openbare aanbesteding van een concessie betreft.

	van lisdodde minus de vergoeding van de onrendabele top. Is hier een risico voor Staatssteun?	
38	Mag er een laser worden geplaatst om ganzenvraat tegen te gaan?	Gezien het feit dat al het bovengronds leven last heeft lasers en de methode overdag niet erg effectief is, moet een andere manier van ganzen verjagen worden gevonden.
39	Het is niet duidelijk hoeveel overlegmomenten de opdrachtgever wenst met de marktpartij in de looptijd van het project. Moet de inschrijver een aantal overleg momenten inplannen of valt dit onder VK (verrekenbare kosten)	Nee, dit zijn geen verrekenbare kosten. Het gaat om minimaal 4 keer per jaar plus extra in opstartfase en afstemming van werkzaamheden maar dit hangt af van de wijze van exploitatie.
40	Voor de landbouwkundige productie van lisdodde zijn nutriënten zeer wezenlijk. In het PvE wordt gesteld dat bemesting niet is toegestaan. Is bemesting toegestaan als de opbrengst per hectare afneemt? Oftewel: Hoe kan de inschrijver een inschatting maken van de opbrengst in ton droge stof per hectare, zonder te weten wat er aan nutriënten in de bodem zit en zonder te weten wanneer deze nutriënten op zijn?	We verwachten in de eerste jaren een goede oogst omdat er voedingsstoffen in de bodem zijn opgehoopt. Mocht dit teleurstellen zullen er mogelijkheden gecreëerd moeten worden om ofwel de voedingstoestand te verbeteren, ofwel het teelplan te wijzigen.
41	In paragraaf 4.2.1 wordt gesteld: <i>“Met betrekking tot de financiële en economische draagkracht worden geen geschiktheidseisen gesteld”</i> . Wat wordt hiermee bedoeld?	U hoeft geen accountantsverklaring oid te overleggen

42	In paragraaf 5.4 wordt gesteld: “<i>De inschrijver moet in een plan van aanpak inzicht geven in zijn vermogen om een goed verdienmodel op te zetten.</i>” Gezien de onzekerheden mbt opbrengsten in lisdoddeteelt, opbrengst en afname in Nederland kan alleen een theoretisch verdienmodel worden opgeleverd, maar geen concrete garanties worden gegeven. Is de basis van de opgave het duurzaam beheer van de Burkmeer met als neven doel tegengaan van bodemdaling en stabiliteit voor de Volgermeerpolder en als tweede neven doel het aanjagen van een circulaire economie door het telen van vezelgewassen met teelt, oogst en vermarkting? Of is dit andersom? Dus teelt op 1 en beheer van de polder daarna?	vraag 1: U heeft een terecht punt en juist daarom is er financiering van een onrendabele top. De gedachten over een businessmodel zijn belangrijk om in te schatten of de ondernemer weet waar hij aan begint. Als omstandigheden gunstig blijken te zijn kan er geld worden verdient. Als ze ongunstig zijn is veel speling in het bouwplan (5 ha ipv van 30 ha lisdodde) om uit te komen met de vergoeding voor de onrendabele top. Deze speling moet onderdeel zijn van businessplan, juist omdat er onvoorspelbaarheid zit in de teelt en oogst. Vraag 2: Het hoofddoel is het op gang brengen van een gestage stroom lisdodde om zo voorwaarden te scheppen voor het ontwikkelen van een Lisdoddeketen en kennis te ontwikkelen over de voorwaarden waaronder Lisdodde goed geteeld kan worden en kan bijdragen aan maatschappelijke vraagstukken zoals schoonmaken van bodems en een zuinig waterbeheer. Het tegengaan van bodemdaling en CO₂ uitstootreductie is bijvangst. De stabiliteit van de Volgermeer is randvoorwaarde. De vraag wat de peilen rondom de Volgermeer doet met de sanering wordt op dit moment nader bestudeerd door de gemeente Amsterdam. Dat peilopzetten de sanering helpt te stabiliseren is wel aannemelijk maar niet voldoende bewezen.
43	In hoeverre is er sprake van een relatie met de Veenweidestrategie Noord-Holland en het Nationaal Veenplan?	De vernatting van de Burkmeer is onderdeel van IBP Vitaal Platte land. Deze wordt gezien als eerste tranche van het veenplan Noord-Holland in de integrale startnotie Laag Holland. Het nationale veenplan is hiermee verbonden via het provinciale veenplan, dat de optelsom is van de provinciale veenplannen. Ervaringen die worden opgedaan in de Burkmeer vinden hun weg naar de regiegroep Veenweide via de vertegenwoordiging van de VNG in deze groep.

44	Is er een nulmeting gedaan waarin de samenstelling van de bodem, vermisting etc. duidelijk worden?	Er zijn metingen uit 2000, deze kunt u op verzoek ontvangen.
45	De toepassing van maai-zuig combinaties bij oogsten van lisdodde is de meest efficiënte oogstmethode gebleken, omdat hierbij niet over het gewas heengereden hoeft te worden. Waarom is dit niet toegestaan bij de Burkmeer?	De zuiginstallatie is schadelijk voor fauna. Er zijn andere machines beschikbaar die dit nadeel niet hebben. Deze rijden inderdaad over de vegetatie. In één van de eerdere experimenten leidde dit tot schade aan het gewas. Mocht dit ook in de Burkmeer grote problemen opleveren dat zal een maai zuiginstallatie toegepast moeten worden, maar dan zo dat de fauna zo min mogelijk schade ondervindt. Dit zijn allemaal leerpunten in de pilot. Op dit moment willen we eerst de in ecologisch opzicht betere oogstmachine toepassen. Als hierover nieuwe informatie vrij komt die zuigen nu al noodzakelijk lijkt te maken valt over deze eis te overleggen.
46	Op proeflocaties in Nederland is gebleken dat de bodemstructuur van veen verloren kan gaan bij vernatting (verpapping). Dit treedt op na 2-3 jaar op sommige locaties, dit veroorzaakt dat zelfs met gespecialiseerd materieel niet kan worden geoogst. Betekent dit dat het exploitatiemodel bij de inschrijving moet worden ingesteld op max 3 jaar, of neemt de gemeente Amsterdam hier ook een deel van het risico?	Wij kennen één experiment waarin verpapping optrad. In de overige experimenten was dit probleem niet noemenswaardig. Amsterdam zit niet in een risico positie in dit project. Het geldt dat Amsterdam in dit project steekt wordt gezien als een maatschappelijke investering in kennisopbouw. Mocht een probleem als verpapping optreden dan moet daarop gereageerd worden. In een uiterst geval wordt de proef eerder afgebroken. Dit is een politieke beslissing waarover ook financiers een zegghe hebben.
47	Er is voortsnog geen toezegging van het NOBV dat er gasmetingen zullen worden uitgevoerd. Ligt de verantwoordelijkheid voor het meten van broeikasgasemissies (alsmede monitoren van de biodiversiteit, waterkwaliteit, waterdebieten) bij de inschrijver en moeten hiervoor kosten worden ingecalculeerd?	De inschatting van de uitstoot van Broeikasgassen wordt georganiseerd door de opdrachtgever. Biodiversiteit moet door de opdrachtnemer worden onderzocht, zoals staat geformuleerd (behoudens de o-meting). Waterdebieten worden via het waterschap verzameld. Er zijn nog geen metingen van de waterkwaliteit georganiseerd. Er is bij meerdere universiteiten belangstelling voor de Burkmeer als onderzoekslocatie.

48	mag de rest van de polder ook landbouwkundig gebruikt worden (zo ja met welke voorwaarden) of gaat het om het realiseren van natuur. In geval van het laatste? Is er dan ook natuurbeheervergoeding beschikbaar?	De hogere delen aan de Broekergouw zijde zijn zonder beperkingen van veldwerkzaamheden te gebruiken en mogen met 100 kg N /ha/j bemest worden. De hogere delen aan de Volgermeerzijde hebben beperkingen in veldwerkzaamheden tot 1 juni en mogen op dezelfde wijze bemest worden. Er is geen natuurbeheervergoeding beschikbaar.
49	mogen er naast de lisdodde ook andere natte teelten ingezet worden? Zo ja welke?	Ja, dit aan de opdrachtnemer
50	is er inventarisatie gedaan naar de geschiktheid van de bodem van de Burkmeer voor teelt van lisdodde. Denk aan zuurgraad en zoutgehalte van de bodem en het water?	Ja het zoutgehalte voldoet. Lisdodde is redelijk zuurtolerant.
51	is er garantie over voldoende wateraanvoer tijdens het groeiseizoen en in het bijzonder tijdens hoge gewasverdamping?	Er is een inlaat. De ondernemer kan zelf in overleg over een groter gedimensioneerde inlaat. Het is niet uitgesloten dat er groeipauzes zullen optreden door te weinig water. De proef is niet gericht op de optimalisering van de productie.
52	wie verzorgt de communicatie naar de omgeving, in het bijzonder bewoners en grondgebruikers van het omliggende gebied?	Communicatie over doelen, organisatie en landschappelijke gevolgen is voor de opdrachtgever. De communicatie over de uitvoering is voor de opdrachtnemer.

3 Bijlagen

Nieuwe tekening bijlage 7: T2100149 V6496 HA 11314-0

Nieuwe pachtovereenkomst bijlage 6: 20210407 geliberaliseerde pachtovereenkomst voor 6 jaar of korter